

dašča vsak četrtek in velja
d poštne vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom
celo leto 32 D, pol leta
16 D, četr leta 8 D. Izven
Jugoslavije 64 D. Naročnina
se pošte na upravnitvo
Slov. Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta 5.
Last se dopošlja do odpo-
redki. Naročnina se plačuje
naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1.50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

29. številka.

Maribor, dne 22. julija 1926.

60. letnik.

Gospodarsko propadanje in centralizem.

Propadanje narodnega gospodarstva v naši državi gre naprej z naglimi koraki. Prejšnji mesec in sicer 11. junija, je bila o tem v narodni skupščini razprava, katero je povzročila opozicija s svojo interpelacijo o poljedelski krizi. Opozicionalni poslanci so s številkami dokazali, kako v naši državi propada industrija, obrt, zlasti pa kmetski stan.

Propadanje slovenskega kmeta.

Kako propada kmet v Sloveniji, dokazuje dnevno ratoče zadolževanje kmetskih posestev. Nimamo še natančnega pregleda čez vse dolgove, ki so vknjiženi na kmetskih posestvih, še manj čez one, ki so najeti na osebni kredit. Žalostno stanje kmetskega gospodarstva je pa dovolj razvidno iz statistike (številčnega pregleda) prezadolženih zemljišč, ki so zapadla prisilni javni dražbi. V Sloveniji je bilo takšnih prisilnih javnih dražb l. 1923 skupno 76 s celino vrednostjo prezadolženih zemljišč in pritiklin preko 7% milijona dinarjev, l. 1924 jih je bilo 210 z vrednostjo preko 30% milijona dinarjev, l. 1925 pa 481 z vrednostjo okoli 59 milijon dinarjev. Največ teh dražb odpade na ozemlje okrožnega sodišča Maribor, kjer je l. 1924 bilo 72 javnih dražb z vrednostjo preko 12 milijonov dinarjev, l. 1925 pa 167 z vrednostjo preko 19 milijonov dinarjev.

Številke propadanja kmetskega stanu rastejo od leta do leta. Še nekoliko časa in razmere med kmety bodo žalostnejše in obupnejše, kakor so bile poslednja leta pred svetovno vojno.

Puceljev recept.

Ko so opozicionalni poslanci v narodni skupščini pri razpravi o omenjeni interpelaciji 11. junija s številkami dokazovali te žalostne prilike ter pojasnjevali njihove vzroke, je vlada bila popolnoma ravnodušna, in slovenski radičev poljedelski minister Pucelj je celo zaklical, da kritika opozicionalnih poslancev ni ozbiljna (resnobna). Proti ugotovitvam poslancev SLS, da je propadanju kmetskega stanu v Sloveniji krivo previsočo obdačenje, in proti njihovi zahtevi, da se davki znižajo, je minister Pucelj postavil zahtevo, da naj kmetje varčujejo: »Moram naglasiti, da za omiljenje gospodarske krize ne zadošča le zniževanje državnih dajatev, ampak je ravno tako važno, da naši gospodarji varčujejo.« Takšen je torej recept, ki ga vlada radičev in radičevcev priporoča gospodarsko pešajočemu kmetskemu stanu: šparajte, štedite!

Za to radikalno-radičevsko modrost naši metje nimalo niso hvaležni: Da je treba šediti, to naši kmetje vedo brez Pašiča, Uzunoviča, Radiča in Pucelja. Samo to pravico imajo, zahtevati od vlade, da jim daje možnost štedenja, da jim potom davkov, dajatev in taks vsega ne vzame, kar pridelajo. In kako naj naši kmetje štedijo sedaj, ko je slabo vreme, neprestano deževje in preko njiv in travnikov razlita voda povzročila slabo letino! Žitno klasje leži potepfano in povaljano na tleh, krompir gnije, fižol istotako, koruza se ne razvija, seno je v veliki meri pokvarila ali celo odnesla voda, po vinogradih kaže slabo, skrajno slabo: povejte nam sedaj, g. Pucelj, ki ste narodno-gospodarski specialist za šparanje, povejte nam, kako naj izvršujemo vaš recept?

Deževje in povodnji.

Povodnji, ki so mesca julija nastopile skoro v vseh delih države ter povzročile ogromno škodo, so dokazale vso nesposobnost vlade in vso slabost vladnega sistema.

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooperju predelal Al. Benkovič.

6

»Dolge noge imate, dober pešec morate biti. Gotovo včasih potujete na generalovo povelje?«

»Nikdar. Drugega poklica nimam, kakor tega, da ponujem pobožno petje.«

»Čuden poklic,« se je smejal Sokol, »ako mora človek živeti kot šoga in nadzorovati vse visoke in nizke glasove drugih ljudi. Pokažite vendar, kaj znate, predno gremo počivat. Mogoče da bosta dami potem boljše spali, saj sta potreben spanja po vseh dnevnih težavah, da bosta zjutraj čili za nadaljnjo potovanje.«

»Z veseljem,« je rekel David, si nataknil očala in izvlekel priljubljeno knjigo. Poiskal je njih položaju primezen psalm, dal knjigo deklamacama, zapiskal na piščalko in pričelo se je pobožno petje.

Pesem je bila slovesna in resna. Indijanca sta nepremična poslušala, kot bi bila okamenela. Lovec je od kraja poslušal brez zanimanja ter si glavo podpiral z roko. Polagoma pa se mu je oblažil izraz strogega obraza. Njegove misli so se preselile nazaj v mladostna leta, ko je večkrat poslušal enake pesmi. Oči so mu postajale vlažne. Predno je bila himna končana, so mu tekle vroče solze po ogorelih licih.

Pevci so pravkar izlili glasove v dolg akord, kakršno rado posluša uho. Naenkrat je presekal zrak krik, kakor ne prihaja iz človeškega grla. Vsi so obstrmeli. Nastal je

Smotrena uprava mora pravočasno skrbeti, da so nasipi ob rekah in vse druge naprave, ki služijo zabrani poplav in urejeni kanalizaciji, v pravem stanju in redu. Ko voda navali z vso silo, je navadno prepozno in če se ob takih prilik posreči z največjim naporom preprečiti skranjo nesrečo, je to združeno z velikimi denarnimi žrtvami. Ako bi se bile te svote prej uporabile za smotreno preprečitev povodnji, bi žrtve bile veliko manjše, uspeh pa večji. Mi Slovenci zahtevamo od početka sedanje države, da se reke in potoki v Sloveniji, ki ob povodnji povzročijo toliko škode, regulirajo. Dosedaj centralistični vlastodržci niso storili nič, čisto nič za regulacijo samo ene reke ali enega potoka. Niti toliko niso storili, da bi se ohranile tiste regulacijske naprave, ki so bile ustvarjene v prejšnji državi.

Nesposobnost centralistične vladavine.

Vsa nesposobnost vlastodržcev in vladnega sistema se vidi v tem, da se je vlada o prilik sedanjih povodenj in vremenskih nezgod obrnila za pomoč na Rdeči križ. Rdeči križ kot mednarodna ustanova za pomoč v največji sili zlasti v času vojne, bi naj prišel na pomoč vlad in upravnemu sistemu v naši državi! Kakšno spričevalo za sposobnost centralistične vladavine v naši državi!

Vlada je dovolila za prizadete od povodnji, odnosno za preprečitev nadaljnih poplav par borih milijonov. Ta svota se je uporabila povečini za popravo nasipov ob Donavi in Baranji in Bački. Pa je tudi za ta namen veliko premajhna. Za druge kraje, osobito za Slovenijo, kjer je neurje in povodenj napravila strahovito škodo, dosedaj ni dala vlada niti ene pare. In to pri državnem budžetu 13 milijard dinarjev. Pač pa se visoki davki brezobzirno iztirujejo s pomočjo eksekutorjev in rubežni.

Takšen je centralizem s svojo skrbjo za ljudstvo in s svojim delom na narodno-gospodarskem polju. Vse pano-ge narodnega gospodarstva, osobito kmetski stan, propada, slaba letina in vremenske nezgode pospešujejo in povzročijo to propadanje. Glavna skrb vlade pa je, kako bi popravila in zakrpana neprestane vladine krize, ki jih povzroča na eni strani vrtoglavci Radič, na drugi svojeglavni Pašič s svojimi ožjimi pristaši.

Razvoj notranjih razmer v državi spričuje, da si bo centralizem zlomil vrat na gospodarski krizi, v katero država vedno globlje pada in katere centralizem rešiti ne more. Izvod iz te krize in njeno ozdravljenje je v iniciativnosti, podvzetnosti in organizatorični sposobnosti podenih pokrajin. Te lastnosti iz Slovenije niso izginile, samo so vezane po krutem centralizmu, ki je zatrl vse avtonomne ustanove in naprave ter iz naše dežele na sesaljko davkov in raznolikih dajatev vleče vsa gmotna sredstva. Pustite ta sredstva, ki jih Slovenija daje za državo in njeni upravo, poglavito v Sloveniji in z njihovo pomočjo bo slovensko ljudstvo z lastno stvoriteljno delavnostjo zboljšalo svoje slabo gospodarsko stanje.

Kaj bo z veronaukom v naših šolah?

Stjepan Radič je kot minister prosvetne v svoji hudočni protivnosti katoliški cerkvi in duhovnikom ustavil plačo, ki so jo duhovniki dobivali za podeljevanje veronauka v šoli. To velja zlasti o duhovnikih v Sloveniji. V finančni zakon za leto 1926-27 je uvrstil določbo, da ti duhovniki nimajo pravice zahtevati od države kakšno plačo ali nagrado. Z ozirom na to zakonsko določbo je finančni minister odredil, da se duhovnikom nagrade za podeljevanje veronauka v šolah ukinejo.

molk, kot bi se bila voda ustavila v besnečem padcu ob tem groznom, nenavadnem glasu.

»Kaj je to?« je šepnila Eliza čez nekaj grozopolnih minut.

»Kaj je to?« je glasno ponovil Heyward.

Odgovoril ni niti Sokol niti Indijanca. Poslušali so, kot bi čakali, da se glas ponovi. Strmenje se jim je izrazilo na obrazih. Nazadnje so se resno pogovarjali v delavarskem jeziku. Unkas se je previdno izmuznil iz votline, lovec pa je odgovoril po angleško: »Nihče izmed nas ne ve, kaj je to, čeprav midva že trideset let hodiva po teh gozdih. Doslej sem mislil, da poznam vsak živalski ali indijanski glas, zdaj pa vidim, da sem domišljav norec.«

»Ali ni bil to krik, s katerim rdečkarji straše svoje sovražnike?« je vprašala Kora.

»Ne, ne, to je bil strahovit, nadnaraven glas,« je odgovoril lovec. »Kdor je samo enkrat slišal indijanski bojni krik, ga nikdar več ne zamenja s čim drugim. — Kaj si videl, Unkas?« je po delavarsku vprašal vstopivšega mladega Indijanca. »Ali naša luč sveti skozi preproge?«

Odgovor je bil kratak in določen. Z glavo majaje je Sokol rekel nato: »Ne, od zunaj se nič ne vidi. Vi, ki ste potrebni spanja, pojrite zdaj v drugo jamo. Ako hočemo v Fort Edvard, moramo zdaj otriniti, ko bodo Mingi še spali.«

Heyward je vzel plamenico in spremil deklici v drugo jamo.

»Ne puščajte naju samih na tem groznom kraju,« je rekla Eliza. »Se vedno mi zveni po ušehi tisti grozni krik.«

»Narava je naredila našo trdnjavco tako močno in varno, ji je tolažil Heyward, da se vama ni prav ničesar ba-

S tem je katoliški duhovščini, ki v Sloveniji živi v težkih gmotnih razmerah, storjena velika krivica. So nekateri duhovniki, ki podučujejo v šolah po 14, 16, 20, celo 24 ur na teden, pa za svoj veliki trud ne dobijo niti pare več. Ali je to pravično? Odkod naj dobijo sredstva za hranilo in obleko? G. Stjepan Radič je v dobrih gospodarskih razmerah. Čeprav ni minister niti poslamec, se vozi po železnici v salonskih vagonih, ali pa so za njega, člane njegove familije in njegove spremljevalce rezervirana cela oddeljenja I. razreda. Bili pa so tudi časi, ko se je Radiču gospodarsko prav slabo godilo, in v teh časih se je kaj rad h katoliškim duhovnikom zatekel po podporo. In dobil je od njih podporo.

Katoliški duhovniki zahtevajo od države samo to, da česar imajo pravico vsled svojega dela. Dajte katoliški cerkvi v naši državi to, kar ji gre po načelu pravice in enakopravnosti! Potem ne bo treba, da bi duhovniki morali moledovati za to, kar jim gre po pravici. V državnem proračunu za l. 1926-27 je katoliški cerkvi storjena velika krivica. Po proračunu ministrstva ver prispeva država za verske potrebe pravoslavne cerkve 69 milijonov dinarjev, za katoliško cerkev pa samo 34 milijonov dinarjev. Ker je pravoslavnih v državi 46%, katoličanov pa 39%, bi po istem ključu katoličani morali dobiti 21 milijon dinarjev več, torej 55 milijonov. Mi zahtevamo enakopravnost katoličanov s pravoslavnimi v državi. Ako se to načelo uveljaví tudi pri prispevkih države za pravoslavno in katoliško cerkev, ako se torej katoliški cerkvi dovoli onih 21 milijonov, ki jih dobiva premalo, se bodo našla sredstva, s katerimi se plača zaslужno delo katoliške duhovščine v šoli.

O prilik, ko so cerkvi protivni časniki oznanili svetovest o ukinjenju plače katoliškim katehetom in duhovnikom, so tudi prinesli poročilo, da bodo odslej učitelji podučevali veronauk v šolah. To bi bilo izpolnjenje srčnih želj, ki so jih že dolgo gojila liberalna srca. Saj je v programu vseh liberalcev in svobodomislecev lajčna šola, to je šola, v katero nima duhovnik pristopa, torej šola brez duhovnika, brez vere, brez Boga. Prav po vzoru francoskih framsenov!

Toda stvar ni tako enostavna, kakor si jo predstavljajo ti svobodnjakarji. Po cerkvenem pravu imajo duhovniki, same duhovniki dolžnost in hkrati tudi pravico, da podučujejo veronauk v šoli. Brez dovoljenja cerkvene oblasti ne sme veronauka v šoli učiti noben učitelj, magari da ima od državne oblasti za to 100 dovoljenj. Tega načela se je katoliška cerkev držala ter se tudi bo držala in katoliško ljudstvo bo stalo odločno na braniku za pravice cerkve in za svoje lastno pravo na vzgojo otrok. Ako hočejo svobodomislec in cerkvi nasproti elementi, da nastane spor in borba med našo državo in katoliško cerkvijo, potem naj le spravijo katoliške duhovnike ven iz šol! Ali mislijo s tem storiti uslužbo državi in njenemu budžetu, ker učitelji ne bi veronauka učili zastonj, marveč loi za svoje delo zahvali veliko večje plačilo, nego je znašala ona malenkost na nagrada, ki so jo slovenski kateheti in duhovniki prejemali za svoj veliki trud.

Kmetski dan v Mariboru.

Kmetski dan ima namen digniti stanovski ponos in zavest našega kmeta. Vrši se za celo Slovenijo. Povabljeni pa so tudi zastopniki Hrvatov in Čehoslovakov.

ti. Že zato ne, ker vesta, da za vaju čujejo zvesti prijatelji in hrabri možje. Zato slušajta lovčev dobri svet in lezita k počitku. Jutri —

Heyward je umolnil, kajti zopet je presekal zrak tisti grozni krik. Nastal je dolg molk. S plahim pričakanjem so gledali drug drugega. Slednjič se je dvignila preproga pri vhodu v jamo in lovec se je pojabil. Z obrazom mu je razločno brala osuplost nad skrivnostno nevarnostjo, ki jim je pretila.

V. Napad.

»Prezirali bi svarilni glas, ako bi se še dalje skrivali tukaj, ko iz gozda odmevajo taki kriki,« je rekel Sokol. »Dami naj ostaneta tukaj, mi možje pa bomo stražili na skali.«

»Ali je nevarnost velika?« je vprašala Kora.

»Samo tisti, ki kriči tako čudno, pozna našo nevarnost. Celo tisto slabotno dušo, ki si s petjem krajša dneve, je zbelgal krik. Pravi, da je pripravljen iti na boj.«

Heyward se je bil medtem preskrbel s samokresi. Ker tudi deklici nista hoteli ostati, so šli vsi za lovcem.

Hladen večerni zrak jim je zapihal nasproti, ko so stopili ven, ter osvežil razburjene duhove. Luna je bila izšla ter tu in tam trepetala na vodi. Skala, na kateri so stali, pa je bila še zavita v črno temo. Zaman so vsi upirali oči v onostranske breg

Prevzetnost

je, preveč se zanašati na srečo zdravja, misleč: »Meni se ne more ničesar zgoditi!« Nikomur še ni bilo ob zibelki sjetno, da ga ravno nikdar ne bodo zadele bolečine. Najmanji preprič često zadostuje, da se doče občutne reuma-

Začne se kmetski dan v petek, dne 13. avgusta. Ta dan se bo zbral naše izobraženstvo, pred vsem duhovščina, učitelji in dijaštvu, da razpravljam o vprašanjih, kako naj vse naše razumništvo sodeluje s kmetom ter mu pomaga, da zopet upostavi stari zdravi, pristno kmetski stan.

Drugi dan, v soboto, dne 14. avgusta, je dan naših kmetov, mladih in starih, posebno tistih, ki delujejo v prosvetnih, gospodarskih društvin in se zanimajo še podrobno za prosvetna in gospodarska vprašanja. Obravnavalo se bo ta dan in v temeljnih predavanjih, ki jih bodo imeli naši najboljši možje o vseh važnih vprašanjih našega kmeta.

Neprecenljive važnosti bodo vsa ta predavanja za vse naše kmete, ker tvorijo jedro našega slovenskega kmetskega programa. Kdor bo mogel, bo prišel zato že v soboto, posebno ker bo zvečer v veliki franciškanski cerkvi kmetska pridiga in romarska pobožnost. Kmetskim udeležencem na čast pa se bo predstavljala v narodnem gledališču Finžgarjeva kmetska igra »Veriga«.

Na praznik Marijinega Vnebovzetja, dne 15. avgusta, pa bo glavni kmetski dan, na katerega pridejo kmetske množice, ki niso mogle že v soboto prihiti v Maribor. Zjutraj bo v franciškanski cerkvi kmetska romarska pobožnost, potem bo na prostem služba božja, nato pa govor našega prvaka-voditelja, velikega sina slovenske kmetske grude, dr. Antona Korošca. Nato bo skupen odhod na mestno pokopališče, da se poklonijo kmetske množice nepozab nemu buditelju in ljubitelju kmetskega stanu Antonu Martinu Slomšku. Ni bilo moža, ki bi naš kmetski stan tako ljubil, kakor Slomšek, ne pred njim in ne za njim. Zato bo govoril na njegovem grobu naš štajerski rojak na ljubljanskem vseuciilišču dr. Matija Slavič.

Po obedu bo še isti dan popoldne telovadni nastop naše mariborske orlovske ekspoziture s sodelovanjem polnoštivilne godbe Katoliške Omladine (60 godbenikov).

Te dni se bodo razposlale prijavne pole na prosvetna društva skupno z izkaznicami za polovično vožnjo, ki je že dovoljena. Preskrbljeno bo tudi za prenočišča za vse tiste, ki se bodo poprijavili.

Zamisel in načrt kmetskih dnevov v Mariboru je tako lep, da ne bo zavednega slovenskega kmeta, ki bi dne 14. in 15. avgusta ne pohitel v Maribor!

Polovična vožnja. Vsi udeleženci kmetskih dnevov imajo polovično vožnjo.

Izkaznice. Vsak udeleženec kmetskih dnevov kupi izkaznico za 5 dinarjev. Dobile se bodo v vsaki župniji v prosvetnem društvu ali pa naravnost pri Prosvetni zvezi v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Izkaznica upravičuje do polovične vožnje in daje pristop k vsem prireditvam kmetskih dnevov v Mariboru, razven gledaliških predstav.

Narodne noše. Ker bo kmetski dan posvečen obnovitvi kmetske grude, starih kmetskih šeg in navad, bodo na kmetskih dnevih posebno dobrodošle narodne noše. — Fantje kmetski, preskrbiti si narodne noše, ako je mogoče. Na kmetskem dnevu moramo pokazati slovenskega kmeta, kakor je zrastel tekom tisočletij v vseh svojih posebnosti na kmetski zemlji. Narodna noša je biser naše kmetske grude.

Kmetski voditelji. Od prevrata sem doni po naši zemlji klic, da mora kmet sam sebe voditi. Da bo pa znal kmet sam voditi usodo svojega stanu, pa potrebuje izobrazbe.

J. Vesensjak:

Svojemu prijatelju.

Umrl je eden izmed najboljših sinov slovenskega naroda, kar jih imamo iz zadnjih 40 let slovenskega političnega in gospodarskega življenja. Še pred par mesci sva se zadnjikrat sestala na Minoritskem trgu v Ptiju ter prerezetavala naše gospodarsko in politično stanje. »Da, medsebojnega temeljitega spoznavanja in razumevanja ter pametnih sklepov iz tega je treba, potem pa veliko ljubezni in poštenosti, in vse bo boljše. To so bile v jedru zadnje besede, ko sva se ločila. Pač nisem mislil, da mu bom tako kmalu pisal v glavnem glasniku štajerskega slovenskega kmetskega ljudstva, v Slov. Gospodarju, par vrstic v spomin iz sploščevanja in v zahvalo.«

Dr. Jurtela je bil sin Slovenskih goric. Zibelka mu je tekla v vasi Hvaletinici, v prijazni fari in občini Sv. Andrej. Od tam je šel razmeroma pozno iz lastnega nagiba študirat in kot zrel mož in javni delavec se je najraje vracal na dom svojih očetov, kadar je hotel miru, odpocita in okrepite. Značilno za njega je, da je ta podedovanji dom in kmetsko veleposestvo ohranil popolnoma takšen, kakor so kmečki domovi naših premožnejših kmetov v Slovenskih goricah.

Ne bom opisoval, kako je šel z 18 leti v gimnazijo, kako je dovršil pravne študije in se posvetil advokaturi ter deloval nekaj let najprej v Šmarju, pozneje pa do svoje smrti v svojem ptujskem rojstnem okraju. Podati hočem le par potez, kako sem ga poznal in videl pri javnem delu in v dnevnem življenju.

Dr. Jurtela v Ptiju.

Pred dohodom dr. Jurtela Slovenci v Ptiju in ptujskem okraju nismo imeli takoreči ničesar. Niti sistematičnega narodnega, še manj pa gospodarskega dela nismo poznali, čeravno so rodili naši kraji celo vrsto dobrih rodoljubov. Nemško malomeščanstvo s svojim uradništvom, trgovstvom, in obrtništvtom je bilo na višku svoje moći in veljave, posebej še ko je agilni in živali ponemčenec Ornig prevzel vodstvo. Nemščino in nemščtarstvo na štajerskem je imelo tamkaj svoje središče. Težko in malo hvalje je bilo voditi borbo z neorganiziranim ljudstvom proti tem činiteljem, ki so imeli za seboj vso zaslombu države in dežele ter so znali do skrajnosti uporabiti tudi mestno občino. Dr. Jurtela je to nalogu prevzel in častno in uspešno izvršil. Brez njega si probujenega ptujskega okraja ne moremo misliti. Cela vrsta značajnih, deloma še živih, deloma že umrlih mož je, ki so ga cenili in z njim skupaj delovali ter stali vedno trdni. Naj omenjam le nekatere! Pred vsem je bil to njegov najožji sodelavec profesor Zelenik, dalje pa Brencič oče in sinovi, Vršič, Mikl, Ržičar, Budigam, Čuš, Tombah, Topolovec, Napast, Grahar, Vrabič, Tumpaj in se celi ducati drugih slovenskih kmetskih poštenjakov. Da

tične bolečine, trganje, zbadanje, zobobol ali nadležen nahod. Previdi ljudje imajo vedno v hiši Fellerjev blagodišči »Elsaflujd«, ki jih zavaruje zoper nemile slučaj. Tudi našim čitateljem priporočamo to preizkušeno, staro, dobro domače sredstvo in kosmetikum. Močnejše in večje delovanja kot francosko žganje, in je najboljše sredstvo vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici za

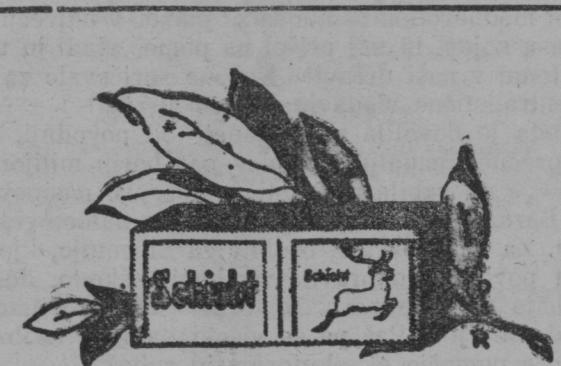
Predvsem morajo biti izobraženi vodilni kmetski možje, odborniki posojilnic, prosvetnih društev, kmetskih zvez, župani, občinskih odbornikov, zaupnikov in vseh vsi kmetski, ki imajo vodstvo svojih gospodarstev. Ako bodo ti vodilni kmetski na svojem mestu, se ni treba več batiti za kmetski stan. Da vzgojimo take vodilne kmetske, imamo že v soboto, dne 14. avgusta, celi dan predavanja, kjer se bo govorilo o vsem, kar mora znati dober kmet. Zato naj pošlje vsaka fara že v soboto vsaj nekaj kmetov k predavanjem. Ti bodo seme za tisočere.

Naše zahteve.

Povodenj, ki je zadela vso državo in uničila vse upanje na kmeta, je nesreča, ki nam je v nekaj tednih vzela milijarde narodnega premoženja. Imamo pa še drugo povodenj, ki tudi štirikrat na leto poplaviti vso državo, a najbolj Slovenijo, to so davčne položnice. Teh se kmet ravnotako boji, kakor povodnji.

Beseda davčnim oblastem!

Slovenski kmet je toliko izobražen in državljanško zaveden, da razume svojo davčno dolžnost in jo izvršuje

Vsi hočajo kupovati Schicht-evo milo.

Nekateri se dajo pregevriti, da vzamejo druga pralna sredstva.

Velika večina pa vstraja na tem, da uporablja le pravo Schichtovo milo.

Kateri so pametnejši?

Previdni!

Vede namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več škoditi, kakor je mogoče vse leto prihraniti na eno milo.

63 din., 12 dvojnatih ali 4 velike specijalne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 specijalnih steklenic za 250 D, že ob enem z zabojiem in poštni razpoložilja po povzetju po povzetju ali proti vnaprej vposlanem denarju lekarji Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsastrg 341, Hrvatska. Poedine steklenice Elsaflujda se dobijo v lekarnah in sorodnih trgovinah za reducirano ceno 9 din.

vestno, tako vestno, da bi ga lahko postavili za vzor vsem ostalim državljanom naše države, posebno nekaterim bogatim in imenitnim na jugu države. Tudi zanaprej bo to svojo dolžnost vestno izpolnjeval, kolikor je sploh v človeški moći. A kar pa je nemogoče, je nemogoče. Sedanji davki pa so za kmeta pretežki in uničujejo njegovo gospodarsko možnost. Zato je naša prva zahteva, naj davčne oblasti od finančnega ministra pa do naših davkarjev uvidijo sedanji položaj kmeta in mu ne nalagajo prevelikih davčnih bremen.

Ne zvišujte zemljiskoga davka!

Finančni minister je ravno v času, ko je najhujša povodenj, kar ljudje pomnilo, stavil predlog, da se naj zemljiski davek poviša. Za čisti katastralni donos naj služi cena pšenici leta 1925-26. Ta predlog je že samoposebi krivičen predlog. Torej po cenah žita, katero so določile borze in razni nekršeni prekupeci, naj se določa čisti katastralni donos naše zemlje. Cena žita je lansko leto bila visoka. Recimo, da je lani bil čisti donos polja visok. Letos pa bo cena žita še višja, čisti dohodek polja pa je — splaval po vodi. A zemljiski davek bi seveda ravno letos radi dvignili. »Ali ste ljudje, ali niste,« je rekel kmet, ko je o tem povišanju prvakrat slišal. Če je katera zahteva pravična, je ta: Ne izzivajte ljudi ravno s takimi davki! Ali je to edina vladina pomoč za nas poplavljence? Nujno zahtevamo, da mora ta predlog finančnega ministra takoj z dnevnega reda!

Znižajte druge davke!

Potreben je, da se nesreča posameznika ali posameznega stanu, v tem slučaju kmetskega stanu, upošteva pri odmeri davkov. Komisije bodo poročale o škodi, ki je nastala. Na podlagi teh poročil je znižati, oziroma odpisati za tiste parcele zemljiski davek. Enako se mora upoštevati pri dohodnini, da je povodenj odplavila ves čisti dohodek in naj bo naš kmet po božjem in človeškem pravu za prihodnje leto oproščen tega davka. Odmera rednih davkov naj se torej uravnava po dejanskem gospodarskem položaju.

Vsak rubež na kmeth se mora ustaviti!

V času, ko ni mogoče kmetu ničesar prodati ali pa za prav nizko ceno svojo živino ali les v denar spraviti, naj se kmeta ne rubi. Morda ničesar tako, kakor ravno rubež, spravi kmeta ob vse veselje, še delati in še vstrajati na grudi. Zato je naša odločna zahteva, da se tekom enega leta do nove letine ne sme nobenega kmeta rubiti zavoljno davkov.

Naše zahteve so pravične! Izpolnite jih, da se zabriše nesreča, ki nas je zadela in se vzbulji v nas moč, da vstrajamo dalje mi kmetje pri delu, ki deli kruh vsem državljanom.

Višek nesrečne poplave.

Pretekli teden je končalo dolgotrajno deževje in poplavlji. A ravno ta sklep je bil tako usoden, kakor ni bilo pričakovati.

V Sloveniji je v zadnjem času trpela posebno celjska okolica. Trikrat jo je zadela poplava. Nad Vitanjem se je v petek popoldne okoli treh zopet utrgal oblak in poplavil

raje dve obleki, kakor pa vi eno dobljeno ali izgubljeno nepotrebno pravdo. Ljudje niso šli po takšnih besedah posebne navdušeni in dobre volje iz pisarne, toda, ko so se pozneje iztrenzili ali pa si pri drugih avdovatih z zapravdanim denarjem pameti kupili, so se spomnili dr. Jurtéla in ga — spoštovali. Gotovo niso mogli takšnih prizorov pozabiti, kakor jih ne morem pozabiti jaz, ki sem jih poslušal, kadar sem čakal v njegovi sobi, ko je obravnaval z ljudmi.

Kot oseba

je dr. Jurtéla v sledi svojega zasebnega življenja in svojega javnega dela užival neomejeno spoštovanje. Bil je pošten kakov Aristid in resen kakor Katon. V govoru in izražanju je bil nekako pesimir, a otroško vesel v notranjosti, aki je našel koga, ki je s polno vero v zaupanjem zrl v bodočnost. Nikdar ne pozabim, kako mi je nazadnje v onih kritičnih dnevh vojnih napovedi leta 1914 po več kot dveurnem razgovoru stisnil v slovo roko, ko sem tako trdno in določno izražal svojo vero v zmago antante nad Nemčijo.

Najznačilnejše v njegovem delovanju pa je bilo, da ni nikdar v javnosti nastopal proti Slovencu, pa naj je bil katerekoli svetovnega naziranja. Njegova osnovna črta je bila: Slovenci imajo najnajvečja dela, kakor pospeševati medsebojne spore ali celo živeti v blatu in se obmetovati z blatom. Iz tega vidiška je odobraval, da sem list Novi slov. Štajerc prekrstil v Slogos s tendenco, da ublažimo ostrino medsebojnega boja in da v tistih težkih dneh nemške politične in gospodarske ekspanzivnosti osredotočimo delo vseh štajerskih Slovencev za gospodarsko okrepitev in narodnostno izobražbo. V tej smeri je tudi sam izredno veliko pisal za Slov. Štajerc in za Slogos. Niti enkrat ni napadel Slovencev, ali silno ostre so bile njegove besede in sistematično je bilo njegovo delo v obrambo slovenske grude in slovenskega

jezdanta nad Nemčijo.

V svojem izražanju je bil jasen in določen. Govoril je ostrovno, brez olešavanja in komplimentov. Moško iskreno je delil in sprejel zahvalo.

Ogromen zaklad neopaženega podrobnega dela je dr. Jurtéla deloma opravil sam, ali pa omogočil, da se je opravilo. Majhi rod bi moral in smel ob študiju njegovega dela mnogo pridobiti na obzorju in na poglibljenju, zato sem ga zadnja leta ustreno in pismeno ponovno prosil in opozarjal, naj napiše svoje spomine, ker bi bili dragocen prinos k zgodovini naše osamosvojivite.

Plodonosnega dela ni mogoče opisati s par vrsticami, zato sklepam:

Bog Ti povrni, blagi mož, kar si delal tako nesebično iz srca za slovensko kmetsko ljudstvo in njegove sinove, posebnej nas uboge bivše revne dijake ptujskega okraja! Življenje Ti je bilo harmonija rodoljubnega dela.

celo okolico. Škoda je ogromna, ker so bila vsa polja poplavljena in je voda ponovno udrila v hiše. Hudinja in Vojeglajna sta naenkrat poplavili tudi v neposredni okolici Celje polja in uničili še ono, kar je ostalo od zadnjih dveh poplav. Ljudje so naravnost obupani, ker so nekateri izgubili ves svoj pridelek. Tudi zaloge v shrambah so popolnoma uničene. Pomoč je skrajno nujna!

▼ Bački pa je povodenj zasegla tolik obseg, da tega ni bilo prej nikdar pričakovati. Vode iz vseh že itak poplavljenih krajev po Sloveniji in Hrvatski so se zbrale in po velikih rekah pridrvele na žitno polje v Bački in Baranji. Veliki nasipi, v treh vrstah eden za drugim, niso zdržali težkega pritska vode. Mesto Apatin so morali izprazniti, ker ga je voda popolnoma zalila. Ljudstvo in vojaštvo je delalo do skrajnosti, da z zasilnimi nasipi zaustavi nadaljnjo povodenj, a se ni posrečilo. Preteklo soboto je Donava razdrila nasipe pri Bogojevu in poplavila do 20.000 juter žita polja.

Težko rešilno delo.

Ljudstvo v poplavljenih krajih ni moglo rešiti svojega premoženja, niti živine, ki jo je na tisoče potonilo. Svinje, govedo, konji, divjadičima, samo na Belju do 2000 jelenov, je plavalo utonjenih po vodi. Tudi človeških žrtev je veliko. Ni čuda, da je zato ljudstvo tako obupano, da se ni lotilo rešilnega dela, kakor je to voda zahtevala. Vojaštvo je skušalo rešiti, kar se je dalo. Da se pritisk vode zmanjša, so dali inženirji, ki jih je veliko v stalni službi v poplavljenih krajih, razstreliti posamezne nasipe, da se je višina vode zmanjšala, ker se je struga raztegnila do drugega nasipa. Pri Bogojevu so poskušali vse, da rešijo na ta način deželo pred poplavno. A zadnja poročila pravijo, da se je tudi vse to rešilno delo ponesrečilo in da je Donava razbila vse nasipe.

Velikanska škoda.

Ni mogoče natančno ugotoviti, koliko škode je ta poslednja poplava napravila. Gre pa gotovo v težke milijarde. Kako bo vrlada rešila ljudstvo iz težke nesreče, se še ne more reči. Ministri so pohiteli v poplavljene kraje. Tudi kralj se je znova odpeljal z Bleda na jug. Rdeči križ kliče na pomoč, da naj se pomaga poplavljencem. Naše zahiteve pa smo stavili v posebnem članku.

Zdaj je nastalo lepo vreme. Upamo, da bo stalno. Bati pa se je zdaj grozne vročine, ker gre poseben val vročine preko Evrope in Amerike. Bog nas obvaruj vsega hudega!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj in ministri v poplavljenih krajih. Ker so pretekli teden bile vedno hujše poplave po Bački in Baranji, so pohiteli tja ministri, da so na licu mesta dajali navodila. Pripeljal se je tudi kralj Aleksander z Bleda. Kralj je v temelju obiskal razne po katastrofi prizadete kraje. Govoril je s prebivalstvom, ga tolažil in ga spodbujal, da v nesreči ne obupa. Kralj si je ogledal tudi mesto na nasipu ob Donavi, katerega je voda porušila. Zvezcer se je kralj povrnil na Bled.

Vlada pripravlja znižanje plač svojih nastavljenec. Vsled poplave bo nemogoče spraviti skupaj 13 milijard dinarjev davka. Vlada premišljuje, kako bi si pomagala. Med drugimi je sklenila, da bo znižala plače vsem državnim nastavljenec.

Radikali se tepejo med seboj. V Srbiji in Črnigori so dne 15. avgusta t. l. občinske volitve. Pri tej priliki se je še posebno pokazalo, da ni tako trdna radikalna stranka, kakor se je to govorilo. Na nedeljskem radikalnem shodu v Beogradu so se prav pošteno spoprijeli in se tudi dejansko napadli, da je moralna policija posredovati. Sprijeli so se pozneje še tudi na ulici, a je orožništvo obe skupini radikalov razpršilo. — Tudi iz notranje Srbije prihajajo poročila, da so se skoro v vseh občinah cepile radikalne vrste na več kandidatnih list.

Radič se zopet vsiljuje radikalom. Radičovo govorjenje je nezanesljivo, kakor aprilovo vreme. Ni še dolgo tega, ko je hotel k kralju na Bled, da »ogorčeno« nastopi proti radikalom. Pa je bil precej krotek, ko je prišel od

kralja. Preteklo nedeljo je pa zopet pel radikalom take slavospeve, hvalil sedanj vladu, kakor da je plačan. Čudno je to in bo radikal Janjič tudi stavljal vprašanje v parlamentu, kako pride Radič do tega, da se vozi s svojo družino zastonj po vseh naših železnicah in še v posebnem, za druge zaprtim oddelku. Je pač »pristen seljak«.

Nova hrvaška stranka. Dr. Nikič, ki bi ga Radič rad že zdavnaj izrinil iz vlade, je bil izključen iz radičeve stranke. Zdaj pa je osnoval novo stranko in bo še osem radičevskih poslancev šlo z njim od Radiča. — Dr. Kukovec, bivši demokrat v Mariboru, je pa k radičevcem prispolil. Morda bo odtehtal te odpadnike!

Radičevci bi radi Prekmurje »poklonili« Hrvatom. Tajnik radičevske stranke v Mariboru jo je podgrunal, da Prekmurci spadajo bolj pod Hrvasko kot pa k Sloveniji. Istočasno je začel v hrvaških listih neki Matovič dokazovati, da so Prekmurci Hrvati. Beseda imajo sedaj Prekmurci. Ti so že povedali, pa še bodo povedali, da jim je toliko za to radičevsko dobro, kakor za letosnjo poplavno.

Kaj je največji čudež v Jugoslaviji? Gotovo to, da je nekaj Slovencev v hrvaških strankah, a noben Hrvat v slovenski stranki, da je nekaj Slovencev v srbskih strankah, a noben Srb v slovenski stranki. To je res čudež, samo ne vemo, ali na strani Slovencev, ki se tako radi tolčajo po prsih: »Hej, Slovenci«, ali na strani Hrvatov in Srbov. Slovenski kmet pa danes zopet vidi, ko ga tako vabijo v srbske ali hrvaške stranke, da je res: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!«, zato se zanaša le na svojo Slovensko Ljudsko Stranko.

Kaj pa korupejci? To zdaj preiskujejo in jo še bodo, ker ni malo tega. Proračun 13 milijard dinarjev bi se pa najmanj za 1 milijardo znižal, ako bi vsi ti korupcijonisti plačali nazaj, kar so si po krivici in na škodo države pridobili. V tem času je seveda korupcija še vedno v cvetu. Zadnja poročila ravno javljajo, da je zastopnik države SHS v Trstu, neki Stepanovič, izginil, pa seveda ne sam, ampak še okrog 1 in pol milijona lir, to je 3 milijone din. našega državnega denarja. Lepe zastopnike ima naša država po svetu!

Pašičevi dnevi so šteti. Zdravnički iz čeških toplic Karlovici varijavljajo, da se je Pašičeva bolezen zelo poslabšala, da mu pač pešajo vse telesne moči. Stalno je v nezavestni in težkem bolestnem boju.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na Francoskem je deseta Briandova vlada padla. Padel je namreč tudi francoski denar, cena najvažnejših živil, posebno kruha, pa skokoma raste. Vlada si je hotela izposlovati razna pooblastila v teh težkih časih francoske republike, a je dobila nezaupnico in je morala odstopiti. Novi mož bo zopet Herriot, socialist, vendar je mogoče, da se bo našel še kak drug izhod. Je pa Francija še v večji zadregi, kakor je trenutno naša država.

Na Poljskem bodo izpremenili ustavo. Pilsudski hoče dobiti čim več oblasti v roke vladi in predsednika. To pa bo mogoče le, če se bo izpremenila ustava. Vlada bo lahko hitreje delala, a narodna skupščina bo prikrajšana na svojih pravicah.

Rumunija noč zveze z Grčijo, ker ji ista itak ne bi prinesla kakega dobička. Doma ima težkoče zaradi preprirov v kraljevi hiši. Poleg tega pa je ena največjih skrbi naše zaveznice — Besarabija, ki je bila preje ruska, a so jo leta 1920 kar na kratko osvojili Rumuni na privoljenje Francije, Britanije, Italije in Japonske. Zedinjene države Severne Amerike so temu nasprotovale, ker so vedele, da bo to zopet kake vojske med Rumunijo in Rusijo.

V Bolgarski se nekaj prav tiko pripravlja. Bode zopet kaka revolucija. Kralj Boris jo je čisto tiko popihal v Švico. Kjer se vlada s silo, je pač vedno nevarnost, da se sila zlomi in pokopanje nasilneže. Ubogi, priprosti bolgarski narod, ki nahujskan zdaj tako v zopet drugače ne more priti že desetletja do boljših časov.

Slovaki v Čehoslovaški se borijo za svojo avtonomijo kot mi za svojo v Jugoslaviji. Ta boj vodi župnik Hlinka in ves narod je z njim. Slovaška ljudska stranka je trpela nekaj let močna preganjanja, so pač mislili, da jo bodo stri. Meščanske in liberalne stranke na Slovaškem so sedaj same izprevidele, da je boj slovaške ljudske stranke edino rešilen za vse Slovake. Zato se že vršijo priprave,

načela, po katerih se mora ravnati pravo prosvetno delo med slovenskim ljudstvom in se ravna ravno po kat. organizacijah, osobito med mladino. Njegov govor je številna množica ljudstva navdušeno odobravala in s tem potrdila, da hoče te krščansko prosveto, odklanja pa vodenino in svobodomiselnou prosveto. Po podlne ob treh je bila na vrtu admontskega poselstva javna telovadba ljutomerškega orlovskega okrožja. Orlovska družina je štela na več stotin članov, krovje okrog 150 moških in enako tudi ženskih. Telovadni nastop je bil precizno izvršen in je žel splošno in navdušeno odobravanje, posebno še težke, a fino izvedene vaje na orodju. Domača godba pod vodstvom g. Ciriča je bila prav neutralnija in je rešila svojo nalogo zadovoljno. Pridelitev pa, posebno pa še na narodni meji, žela še dolgo uspehe pravega pravognetnega dela, ki se je ta dan javno pokazal in proslavil.

Vsem kupecem srečk Društvenega doma pri Sv. Antonu v Slov. goricah naznanjam, da se vrši dne 22. avgusta istotam žrebanje. Do tega dne se še vedno prodajajo srečke.

Sv. Marjeta niže Ptua. Ce si poslušal pred dobrim tednom ljudi po naši fari, si slišal samo farnanje in jadikovanje nad neugodnim vremenom. A vse drugače je bilo tiste dni pred šmarjetko nedeljo. Že dolgo zaželenjeno solnce se je smejalo na jasnen neb in sušilo nalito snopje po polju. To je bila priprava na nedeljo, ko je prikipeala radost do vrhunca. Kajti tega dne se je naša fara radovala ob pogledu na svoje krepke sinove, domače Orle, ki so slavili svojo petletnico. Lep je bil pogled na četorice naraščajnikov v kroju, ki so dopoldne korakali v procesiji. Popoldne pa so nas presenetili s svojim nastopom. Res, tega nismo pričakovali. Naraščaj je poleg prostih vaj napravil zelo dober vtis z ljubkimi skupincami in igrami, ki so izvabile mnogo smeha. Tudi člani so dobro rešili svojo nalogo. Občinstvu so najbolj ugajale vaje na drogu, posebno skupina, ki so jo napravili na njem. Res, vidi se, da ga ne puste rjaveti. Z velikim zanimanjem smo tudi sledili izvajajanju simbolične vaje »O mraku«. V zaključni skupini so se nam predstavili polnoštevilno člani in naraščajniki. Nastop je otvoril domači gospod kaplan in pozdravil navzočega domačina, bivšega ministra g. poslanca Vesenjaka, vladnega komisarja gospoda Brenčiča, obilo zastopano duhovšči-

da se vse slovaške stranke združijo okrog slovaške ljudske stranke in napravijo slovaško politično zvezo, ki jih bo vodila do uspehov.

Italija in Nemčija bosta v soglasju delali na Balkanu. To se pravi, da si bosta razdelili delo, do kje katera država sме razsiriti svoj vpliv, drugo pa v njenem delokrogu podpirati. Francoska, ki je vedno upala, da bo imela glavno besedo na Balkanu, bo v tem času propadla in bosta res Italija in Nemčija skušali dobiti svoj vpliv nad Balkanom. Velike države hočejo pač imeti vedno še veliko besedo in o pravi meddržavni enakosti seveda ni niti govorova.

Rusija širi svoj vpliv po Aziji. Rusi so poslali svoje agitatorje in častnike na Kitajsko, kjer so ti prevzeli v raznih oblasteh vso moč v svoje roke.

Amerika ima velik appetit po kolonijah Francije in Belgije. Ker jih noče osvojiti s kako krvavo vojsko, jih pač osvaja na ta način, da uničuje vrednost francoskega in belgijskega denarja. Dobiti hoče kolonije Kongo in Indokina, kjer so velikanska polja, poleg tega pa zlati in diamantni rudniki.

V čem je rešitev Evropi? Evropa je po svetovni vojni tako uničena, da je velika nevarnost za njo. Edina rešitev je, da se čimprej pristopi k skupnemu evropskemu delu na gospodarskem polju, ker drugače bo Evropa zašla v prepad največje revščine in bede. Žal, da imajo državniki, ki vodijo zunanjou politiko, za to še premalo smisla.

Kaj je novega?

Pozor na modri križ in položnice. Vsem cenjenim načenikom, ki še niso plačali naročnine za naprej, smo načrivali modri križ na ovitek in obenem priložili položnico, s katero takoj pošljite denar, da ne bo treba ustaviti lista, ki je sedaj vedno jako zanimiv in ima enkrat na mesec krasno prilogu. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 din., za pol leta 16 din. in za četr leta 8 din.

Duhovniki-jubilanti. Petdesetletnico mašništva obhajata: Einspieler Gregor, preje inf. prošt v Tinjah na Koščekem, zdaj aktivni župnik pri Sv. Juriju v Slov. gor. — Karba Matija, aktivni župnik v Zrečah. — Pred njima je 10 starejših mašnikov, najstarejša Janžek Edvard, župnik v Šmarjeti, in Lenart Jan, aktivni župnik, dekan v Šmartnu pri Slovenigradcu, posvečena leta 1868. — Stiridesetletnico obhajajo: Strausz Florijan, častni kahonik in dekan v Dolnji Lendavi. — Bagary Janez, župnik pri Sv. Heleni v Pertoči (Prekmurje). — Rottmann Klarus, franciškan v Mariboru. — Čižek Jožef, častni kanonik in dekan v Jarenini. — Frangež Jernej, župnik pri Sv. Marijeti ob Pesnici. — Pečnik Franc, župnik v Podgorju. — Ulčnik Martin, župnik pri Sv. Florijanu v Doliču. — Zadravec Ivan, ž. v p. — 25letnico obhajajo: Povše F., rav. Marijanšča v Veržeju. — Hornböck Ivan, župnik v Mežici. — Serajnik Ivan, župnik v Kotljah. — Goričar Maks, pri Sv. Ilju tik Velenja. — Gorup Peter, župnik v Dolu pri Hrastniku. — Lončarič Jožef, župnik pri Sv. Jederti nad Laškim. — Pučnik Anton, župnik pri Sv. Petru na Med. selu. — Rabuza Jakob, kaplan pri Sv. Ani na Krembergu. — Rauter Jakob, župnik v Pilštanju. — Stergar Anton, dekan pri Sv. Magdaleni v Mariboru. — Štuhec Franc, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici. — Vrabec Maks, stolni kanonik v Mariboru. — Vračko Evald, župnik v Št. Ilju v Slov. gor. — Zajc Janez, kaplan in Majšču. — Zakošek Janez, župnik pri Sv. Venčeslu. — Lampret Karl, duh.

Duh. svetnik č. g. Matija Karba — zlatomašnik. Doba 50letnega delovanja je v resnici zlata doba. Posebno pa je ta doba dragocena in zlata, če 50letnico takega delovanja obhaja duhovnik — zlatomašnik. V to častitljivo vrsto zlatomašnikov stopi dne 23. t. m. tudi duh. svetnik č. g. Matija Karba, župnik v Zrečah. — V krasnem Ljutomeru so sprejeli dne 20. januarja 1852 sedanjega zlatomašnika iz rok božjih njegovi blagi starši, ki so ga namenili za duhovnika. In res je dosegel ta najvišji stan, ki ga more človek doseči in je dne 23. julija 1876 opravil novo sv. mašo. Kaplanoval je najpreje pri Št. Janžu na Dravskem polju, načo na Dobrni, kjer je bil 15 in pol leta, nakar je postal dne 17. julija 1892 župnik v Zrečah, kjer je še sedaj in kjer praznuje letos svojo zlato mašo in pa 35letnico župnikovanja v istem kraju. — Kot je č. g. zlatomašnik oseb-

no ter številno občinstvo. Slavnostni govor je imel gospod poslanc Vesenjak, ki je pokazal na uspešno petletno odsekovo delo. Po nastopu so se pridružili Orlu svojim domaćim in razvila se je kratka zabava. Pred prvim mräkom smo se razšli z lepimi vtiši. Prepričani smo, da je ta slavnost pridobil Orlu novih priateljev in dala odsek novega poguma. Le tako naprej šmarjetki Orl; mnogo dela še vas čaka!

Svetinje pri Ormužu. V nedeljo, dne 25. julija t. l. priredi Kat. slov. prosvetno društvo pri gospodu Fr. Weber, trgovcu v Ivanjkovih ljudsko igro v 6. dejanjih: »Pozigalčeva hči. Začetek ob 3. uri popoldne. Svira svetinska godba. Vstopnina: sedeži 5 D, stojšči 3 D. K mnogoštevnim udeležbam vabi odbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo vabi vse sosedne in domačine na lepo ljudsko igro v 5. dejanjih »Oderušči in dobroti« dne 25. julija 1926 v Slomškovih dvoranah. Pridite v obilnem številu, Bog živi!

Konjice. Gradba telovadišča za Katoliš

no zelo skromen, tako je navidez skromno tudi njegovo delo. A le na videz. Kajti vsi, ki so bili deležni njegovega duhovskega delovanja v teh 50 letih, bi skušali izkazati svojo hvaljenost, ko bi to bilo mogoče. Ni zapisano in knjige in časopise, koliko je dodelil duhovnih dobrota, a to ve On, ki mu bodi plačnik za njegovo zvesto delo božjega služabnika. V krajih, kjer je bival in kot duhovnik služboval, je živel z ljudstvom in mu pomagal v vseh rečeh. Na Dobrni je bil 12 let občinski odbornik. 35 let je že tega, a še pomnijo njegovo delovanje, še se pozna na vzgoji dobrih krščanskih mož, ki še danes vladajo občino. Njegovo delo so priznali Dobranci na ta način, da sta ga občina in Bralno društvo imenovala častnim članom. Blagoslovljeno je bilo njegovo javno delovanje tudi v Zrečah. Od začetka do danes je tudi tukaj občinski odbornik, na pomoč ljudstvu vsaki čas. Enako je skoro ves ta čas tudi predsednik krajnega šolskega sveta. Njegovo požrtvovalno delo je priznala tudi državna oblast in ga je z visokimi redi odlikovala. — Ob prilikih zlate maše č. g. duhovnega svetnika Matija Karba moremo le želiti, da dobri Bog ohrani tega svojega služabnika, da tudi v tej častitljivi starosti živi svojem ljudstvu in dela zanj. Častitemu zlatomašniku, ki je bil ves čas tudi zvest sotrudnik »Slovenskega Gospodarja«, iskreno častitamo!

Dr. Korošec je v imenu Jugoslovenskega kluba uložil interpelacijo na ministrskega predsednika in na pristojne ministre za pomoč poškodovanim od povodenj v Sloveniji.

Dobrodelen letna veselica. Podružnica Osrednjega društva nižjih poštnih uslužencev v Mariboru priredi v nedeljo, dne 8. avgusta na Gambrinovem vrtu dobrodeleno letno veselico. Morebitni čisti dobiček je namenjen dobrodelenemu namenu in to za podpiranje vdov, sirot in bolnih poštnih uslužencev. Mariborski poštarji prosijo najvlijudnejne za polnostevilno udeležbo te pridritev.

Pevsko društvo »Jadran« v Mariboru priredi dne 1. avgusta veliko javno veselico na vrtu g. Robiča II. v Limbušu. Čisti dobiček je namenjen za nakup šolskih knjig revnim limbuškim otrokom. Pevski zbor navednega društva poje najpreje pri popolanskem blagoslavu v limbuški cerkvi, nato se pa vrši veselica. Priponni se, da železnica bode ojačila s par železniškimi vozovi vlak st. 1714, ki vozi iz Maribora ob 13.30 in odvozi iz Limbuša zvečer ob 20.35. Da nikdo ne zamudi prilike, da pohti tja, kjer ga veže narodna dolžnost. Razpored bodoemo v bodočem listu na tančnejše objavili. — Pevski odsek.

Zrtve kopanja v Račah pri Mariboru. V nedeljo je bil po dolgem času zopet enkrat pravi julijski dan, ki je izvabil s svojim solncem in vedrim nebom v naravo mescane in podeželjane. Ker je bilo precej vroče, je silila mlada vodo. V Račah pri Mariboru je bila malodane vsa mladež zbrana popoldne v vodi, ki je nabранa vsled deževja po jamah in grapah Pipuževe opekarne. Med drugimi sta se kopali v taki z vodo napolnjeni jami 14letna hčerka račkega trgovca Šijanca in njena tudi 14 let stara priateljica Sovinc. Kraj kopanja je bil tako globok, da bi utonil tudi odrasel človek. Ena od teh deklic je znala plavati, druga pa ne. Neplavalka je zašla preveč na globoko, prisokčila ji je na pomoč druga. Neplavalka se je prijateljice oklenila in obe sta izginili pod vodo. Pomoč je prišla prekasno. Na lice nesreče sta pritekla, ker se je žaloigra odigrala bližu železniške postaje Rače, dva izletnika zdravnika, skušala sta obe žrtvi vzbuditi k življenju s poskusmi umetnega dihanja, a vsi napori so bili zastonji!

Neznan utopljenec. V sredo so zapazili uslužbenici pri falki elektrarni, kako je nesla voda proti zavornicam moško truplo. Predno je bilo mogoče misliti, da potegnje neznanca iz vode, ga je pognala Drava preko močnega vodopada pri zavornicah in po falkinem jezu, potem pa je izginil. Doslej je naplavila Drava še vsakega utopljenca, ki je našel smrt v njenih valovih, pri brodu Sv. Lovrene na Pohorju, le tokrat je gnala radi izredne višine najbrž ponesrečenega preko falknega jeza proti Mariboru. O omenjenem utopljencu doslej še ni sledu in bo gotovo naplavljen pri Št. Janžu na Dravskem polju, ali pa pri Sv. Marku načne Ptuja.

Pri Gornji Radgoni železniški stroj skočil iz tira. V nedeljo, 18. julija, okoli 11. ure predpoldne, se je 1/4 ure od postaje Gornja Radgona zgodila železniška nesreča. Vzrok tej nesreči je slabo stanje proge Gornja Radgona—Ljutomer. Gnili tramovi in drugi nedostatki tvorijo veliko nevarnost za promet na tej progi. Omenjeni nedeljski vlak je že postal žrtev teh velikih nedostatkov. Železniški stroj je skočil iz tračnic ter se po progi zapeljal naprej. K sreči ni bilo človeških žrtev. Odločno moramo zahtevati od železniške uprave, da takoj odstrani gnilo tramovje in druge

veliki fantovski tabor, katerega se mora udeležiti vsak dober katoliški mladenič. Tabor bo združen z obletnico blagoslavitve Katoliškega doma in z okrožno orlovskego javno prireditvijo v Smarju popoldne. Govorniki bodo gotovo privlačni. Za polovično vožnjo je zaproseno. Zraven mladenčev se udeležite te prireditve tudi drugi. Torej 29. avgusta na veselo svidenje v Smarju pri Jelšah. Bog živi!

Rogatec. V nedeljo, 20. junija t. l. so rogaški Orli prvokrat praznivali svoj orlovske praznik, in sicer pri prvi sv. maši so imeli skupno sv. obhajilo. Pristopili so v krovu, kar je napravilo zelo dober vtis na starejše ljudi. Želeti bi bilo, da vsi dobri fantje pristopijo k naši strogi katoliški organizaciji. Ustanovil se je tudi orloški krožek, kateremu želimo enako dober napredok!

Kmetske može in fante iz celjske okolice opozarjam, da se dobijo izkaznice za kmetske dneve v Mariboru pri Ljudski posojilnici v Celju, Cankarjeva ulica 4. Izkaznica stane 5 dinarjev in velja za polovično vožnjo v Maribor in nazaj ter za vstop k vsem predavanjem ter k orlovskej prireditvi. Prosimo, da se jih pridno posližite!

Kmetje, pozor! Vi veste, kako je vse dandas draga. Za 10 D se ti ne spletaš iti v trgovino, ker za ta denar ne dobiš niti 2 kg dobre moke. Toda, sedaj se ti nudi najugodnejša prilika, da lahko kupiš za 10 D plug, ki reže na dve strani, novo brano, ali celo konjško opremo. Pa to dobiš le, če pišeš na Loterijski odbor Drustvenega doma v Trbovljah po srečko, ki stane 10 D.

Središčna orlovska srečna priredi v nedeljo, dne 1. avgusta svojo popoldansko prireditve pri Sv. Bolfenku pri Središču. Na sprednu so telovadne točke članov v članic, naraščaja in orodna telovadba, združena s srečolovom. Prijatelji orlovskega vabljeni! Bog živi!

Prosvetni dan v Št. Lenartu v Slov. gor. se vrši dne 1. avgusta za celi šentlenarski prosvetni okraj! Prihodnjih objavimo spored!

nedostatke ter izvrši nujno potrebno popravo te proge. Poslanec dr. Ho h nje e, kateri se je v nedeljo pripeljal z velikim brojem članov orlovskega organizacij in ljutomerskega okrožja v Gornjo Radgono z vlakom, ki se je na povratku iz Gornje Radgone ponesečil, se je takoj s pismeno interpelacijo obrnil na železniškega ministra. V interpelaciji je opisal stanje proge, ki je dobro znano železniški direkciji v Ljubljani, pa tudi železniškemu ministru v Beogradu. Vsled popolne centralizacije železniške uprave je ljubljanska železniška direkcija brez moči in tudi brez sredstev, da bi izvršila najnujnejša popravila. Poslanec dr. Ho h nje e je na to opozoril železniškega ministra ter odločno zahteval, da takoj odredi najnujnejša popravila na tej progi.

V Pamečah se je poročila 14. julija vzorna mladenka Marijine družbe Ana Uršej, po domače Spodnji Kavdek. Za tovariša v življenju si je izbrala vzglednega mladenča Ant. Zorman od Sv. Petra na Kronske gori. Pod Marijinim varstvom naj ju spremlja božji blagoslov skozi življenje!

Smrtna kosa. Na Lepi njivi pri Mozirju je dne 15. t. m. umrl nagle smrti Janez Podvodnik, p. d. Lokan. Zvečer je legal zdrav k počitku, ob 2. uri ponoči pa je bil že mrlič. Rajni je bil tihega in mirnega značaja, z nikomur se ni preprial in vse ga je imelo rado ter ga je spoštovalo. Ostal je celo življenje neoženjen. Bil je več let cerkveni ključar cerkve Matere božje na Lepi njivi, ud raznih katoliških društev ter dolgoleten naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Svetila rajnemu večna luč!

Novice od Novecerke pri Celju. V nedeljo, dne 11. t. m., je imelo Prostovoljno gasilno društvo svojo veselico.

Ponoči so se fantje stepli ter sta dva fanta svoja dva tovariša z nožem zelo težko ranila. Krivca sta sedaj v zaporu. — Tukaj so povodnji skoraj na dnevnom redu. Tako se je v sredo, dne 14. t. m., utrgal oblak, lilo je kakor iz škafa. Hudinja je silno hitro narastla in udrla čez bregove. Vzela je mnogo plohov in desk. Drila je čez polje in naredila veliko škodo. Letošnji pridelki so ponekod skoraj uničeni. Najhujše je pa to, ker je voda odnesla rodovitno zemljo in sedaj bo treba več let, predno se bo ta »mrta« zemlja pregnojila, da bo enaka prejšnji. Ljudje so z žalostjo gledali, kako jim voda odnasa ves njihov trud in zakaplja z blatom. A kake pomoči ni pričakovati od nikoder. — V petek je bila zopet enaka povodenj. — V sredo, dne 14. t. m., je strela udarila v Arčnikov kozolec v Polžah. Ako ravno je že čez 100 let star, je še vendar toliko krepak, da se ni vnel. K sreči, da je krit z opeko. Mnogi ljudje mislijo, da je šla vodena strela za žarečo, a to je le prazna izmišljotina. Akoravno je bil polno sena, je strela šinila samo po strehi in potem po stebri v zemljo.

Požar v Tremarijih pri Celju. V soboto popoldne proti 4. uri je nastal pri posestniku p. d. Kovaču na Tremarijih precej obsežen požar. V njegovi hiši stanujejo neki najemniki, kajih otroci so med igro iz neprevidnosti povzročili ogenj, ki je upepel tri gospodarska poslopja. Stanovanjsko poslopje je k sreči ostalo nedotaknjeno. Pri tem požaru se je posebno izkazala celjska požarna brama, ki se je s svojo novo autobrizarhalno kar najuspešneje borila z ognjem. Požar je povzročil posestniku veliko škodo. Zgoraj je ves letošnji pridelek in vsa zaloga vina. Živino pa še pravočasno rešili. Pogorelec je zavarovan.

Na Sladki gori se tudi letos obhaja romanje od 12. do 14. avgusta. Za spovednike je preskrbljeno. Nekdaj so tu sem zahajali romarji iz Kranjske, Hrvaške, Ogrske in Koroške v velikem številu. Iz teh dežel še zdaj prihajajo romarske procesije, samo Koroška je izostala. Kako veliko romarjev je tu sem prihajalo, se da sklepati iz tega, da je bilo poleg župnika in kaplana v Lembergu, kamor pripada Sladka gora kot podružnica, na Sladki gori še posebej pet duhovnikov za romarje nastavljenih.

Grozna nesreča na Ponikvi. Zadnje dolgo deževje je tudi tukaj povzročilo grozno nesrečo. Dne 14. julija okrog 13. ure se je usul kakih 50 m širok plaz čez poslopja zakoncev Franca in Rozalije Slemenšek, p. d. Mihelaka, v Pečicah. Uničil jima je nov vinograd s kakimi 4000 trsi, strizano stanovanjsko hišo, da je kup razvalin, uničil marof z mlatilnico, slamorenico in vsem kmetijskim orodjem, zasul kapelo Matere božje, prenovljen pred dvema letoma, uničil velik sadonosnik mladih dreves, polnih zelenega sadja, podsul in ubil dva vola, kupljena pred nekaj dnevi za 9000 dinarjev, pokopal nov kozolec s senom in vozovi vred, uničil klet z vinom in jabolčnikom ter sodov za 100 hl, razruval do 3 orale rodovitne zemlje, zasul občinsko cesto s prstjo, debelo nad 4 m. Pogled na te razvaline je strašen. Trsi in drevesa ležijo križem, polomljene strehe štrlijo iz zemlje, podrta kapelica se komaj vidi iz prsti. Ljudje prihajajo od vseh strani in s solzami v očeh zapuščajo kraj nesreče. In vse to se je zgodilo v 2 minutah! Nevarnost plaza se je sicer opazila že pred tednom, toda vse je sodilo, da plaz vzame k večjemu vinošču vred, uniči klet z vinom in jabolčnikom, da bo plaz tako širok. Dne 14. julija je postajala nevarnost čedalje večja. Začeli so izpraznovati hišo, jo razkrivati, da resijo vsaj opeko. Delali so domaći in sosedje. Med razkrivanjem pa začne tramovje pokati, delavci zbežijo, zemlja se zgane in v par trenutkih uniči, kar doseže. Cela vas, ki šteje 4 hišne številke, je zatrepetala groze, ker vaščani sodijo, da je v nevarnosti cela vas. Razpokline so se pojavile že pred dnevi na sosednjih poslopijih, znamena na bližnjih vinogradih kažejo nove plazove. Vas je prislonjena h gori, na kateri so deloma vinogradi, deloma hoste. Gora obstoji iz laporja, ki ga pokriva ilovica. Deževnica podteka ilovico in povzroči plazove. Razen Slemenšeka so oškodovani Jurij Pevec in Franc Podgoršek, katerima je plaz vzel dele vinogradov, in Mihael Leber, ki je ob lep kos sadonosnika. Cela vas je prizadeta zaradi nerabne ceste, po kateri je dovožala poljske pridelke. Gospodarstvo Franca Slemenšeka pa je naravnost uničeno. Brez izdatne tuje pomoči ne more obdelovati ostalega mu posestva, ne preživeti svoje družine (ima tri nedorasle otroke in 72 let staro mater), ne postaviti novih poslopij. Zato se priporoča dobrim srečem, da mu pomagajo. Morebitni milodari se naj blagovljajo nasloviti na župni urad Ponikva.

Proslava 50 letnice gasilnega društva v Št. Jurju ob juž. žel. Naše staro društvo pravljati svoj jubilej letos dne 8. avgusta v zvezni župnem občnem zborom in blagoslavitvo novega sušilnega stolpa. Društvo, katero je ustanovil že leta 1871 naš nezgodni dr. Gustav Ipavci, je po starosti drugo v političnem okraju celjskem. Ves srovec njegovega obstoja v odlični meri vrši svojo dolžnost v širokem svojem okolišu in je omejilo mar-

sikatero nesrečo. Društveno življenje v našem trgu je tako živahnno, a nobeno društvo ne uživa tako vsestranske simpatije kot gasilsko, ker ima vzvišeno geslo, pomagati posod in ne vprašati, kdo kliče! Opozorjam na to redko slavje in vabimo vse priatelje gasilstva in človekoljubja sploh, da se našega slavlja udeleži. Naše gospe in gospodine brez razlike strank, so že pridno na delu, da pripravijo vse potrebno za šotor, v katerem bodo nudile dragim gostom okrepčila. Srečolov bo izredno bogat, kakor ga St. Jur je dolgo ni imel. Veselični prostor je tako prikladen. Vsa vredna prošča za obilen obisk. Posebno prosimo gospodo iz Celja, da na dan 8. avgusta poleti v prijazen trg St. Jurij. Za to slavost je dovoljena polovična vožnja.

Smrtna nesreča. V soboto so pri Boršču, kmetu v Vrbnem pri Sv. Juriju ob južni žel., mlatili ječmen. Pris tem se je vnel pri motorju bencin. Da bi preprečil večjo nesrečo, je domači sin Vinko Boršč hotel odnesti posodo bencina, ki je bila pri stroju, a ogenj je bušnil v posodo in v hipu je bil fant ves v plamenu. Hotel je na prostu, se valjal po tleh, toda ognja ni bilo mogoče udušiti, preden ni zgorela zadnja kapljica bencina. Fant je zgorel takoreč pri živem telesu. Vsega ožganega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je kmalu umrl vsled težkih opeklin.

Posledice nalinov v Rimskih toplicah. Strašni naliniv v noči od 12. na 13. julija so pozročili po naših krajih veliko škodo. Savinja je strahovito narasla in gnala seboj velike množine lesa in drugega blaga. Zelo je narasla tudi Gračnica, ki izvira pri Planini in se niže Rimskih toplic izlivata v Savinjo. Na okrajno cesto Rimsko toplice—Jurklošter je Gračnica menda na 15 mestih doseglia in cesto poškodovala. Nekemu posestniku v vasi Škoce je odtrgal plaz del gozda in zanesel v Gračnico, kjer je bila Gračnica zelo narasla, da zopet odplavila drevje in zemljo, sicer bi se bila struga Gračnice zamašila. Sicer pa, kamor kdo pogleda, povsod plazovi in usedline. Vsem posestnikom, kateri imajo njive ob Gračnici, je žito skoro popolnoma uničeno.

Tolpe volkov ogrožajo klub toplemu vremenu nekatere krajev v Hercegovini. Volkovi napadajo dan na živino ter so povzročili kmetom že veliko škodo. V Trtljah blizu Mostara in v Plasi, srez konjički, so raztrgali v enem dnevu 23 komadov drobnice, 4 goveda in 3 konje.

Stekel osel. Kmet Ante Ladjar v selu Buna pri Sarajevu je imel pohlevnega oslička. Te dni je žival nenadoma tako pobesnela, da je jela trgati z zobmi meso s sebe ter ogrizla dve osebi, ki sta jo hoteli ukrotiti. Izkazalo se je, da je osla ogrizel stekel pes, zato so ga ubili. Ogrizeni osebi sta bili oddani v Pasteurjev zavod v Sarajevo.

Usodepoln poljub. Kmeta Ivan Galovič v Gjuro Štančni v Županji sta popivala pred par dnevi od jutra do večera. Pozno ponoči sta se odmajala, pijana kot čepa, proti domu. Ko sta se poslavljala, je dejal Ivan Gjuru: »Stoj, Gjuro, dam ti poljub!« To reksi, je svojega vinskega tovariša objel. Pri tem mu je prišel po naključju Ivanov nos v usta. Ivan, najbrž misleč, da ima v ustih kako slaščico, je krepko ugriznil ter odgriznil Gjuru konec nosa. Ker mu okus ni ugajal,

Skocijana, deputacija Koroščev iz Maribora, obstoječa iz sodnega svetnika dr. Saubaha, poštnega ravnatelja Kramerja ter tovarnarja Hochmüllerja, župnika Josipa Rozman iz Črnec, sodnikov iz rojstne vasi Šveče ter Ljubljane, dekanu dr. Mörta iz Vranskega ter sodnega svetnika in predstojnika šentlenarskega okraja dr. Ilaumiga. Vrstile so se napitnice ob prepevjanju vrlih šentjurjevskih pevcev in pokanjem topičev, vzbujali so se spomini iz zanimivega življenja zlatomašnika, ki je toliko delal in žrtvoval za svojo domovino. Zato ostane njegovo ime zapisano z zlatimi črkami v zgodovini koroških Slovencev, naj bi se izpolnila njegova srčna želja, da postane res, kar poje pesnik: Bog živi vse Slovence — pod streho hiše ene. Zlatomašniku pa kljemo: Bog ga ohrani še mnogo let!

Sv. Anton v Slov. gorieah. Pri nas se je udomačila navada, že prodana posestva dalje prodati drugemu, kar zelo kvarno vpliva na moralno ljudstvo, ki tako izgublja spoštovanje do pogodb in do gospose. Vedno se namreč lahko najde kakva pretveza, ki se lahko porabi za razveljavljenje pogodbe. Slučajev ne bomo dalje opisovali, saj se o njih govorijo po celiem okraju.

Kapel pri Radencih. Dne 13. t. m., ob polnoči je naglooma od kapi zadet preminil lastnik Radenske Slatine in zdravilišča g. Franc Vilčnik. Bil je blag mož, velik dobrotnik kapelske cerkve in drugih dobrodelnih naprav. Svetila mu večna luč! Težko prizadeti družini pa najglobokejšo sožalje.

Slatina Radenc. Tukajšnja narodna godba priredi dne 8. avgusta 1926 veliko javno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen odplačilu instrumentov (godal) novo ustanovljene godbe.

Trbojne. Blagoslovjenje novih zvonov pri podružnici sv. Daniela se je zadnjo nedeljo izvršila prav veselo in slovensko. Kar je kruta vojska vzela, so blaga srca zopet nazaj dala. V soboto so pripeljali zvonova iz vuzeniškega kolodvora v Trbojne. Godba je šla naproti, topiči in farni zvonovi so pozdravili nova svoja tovariša. Otroci na vasi pa so pustili svoje igrače in leteli zvonovoma nasproti. Vse je naenkrat oživelno in hitelo pozdravilo nova zvonova. V nedeljo pa je bil prav lep dan, že dolgo nismo imeli takega. Na prijaznem hribu sv. Daniela se je zbral mnogo ljudstva od bližu in daleč. Na pomoč sta prišla tudi veleč. gg. župnika P. Albert od sv. Petra na Kronski gori in Rudolf Kočer iz Ojstrice. Prisli so pa tudi izletniki iz Maribora, med temi tudi gospod vladni tajnik Alojzij Terstenjak s svojo gospo in gdje. svakinjo. Občudovati so morali globoko vero, spoštovanje in ljubezen ljudstva do zvonov. Zvonovi so dobremu ljudstvu zares drage in svete svetinje. Blagoslovila se je pri tej prilikl tudi nova bandera sv. Martina, katero so fantje sami kupili. Prva zahvala in čast gre pri tem kovaškemu pomočniku, vrlemu mlademu Jožetu Gregor, ki je sam prispeval 1000 D. Naredile pa so bandero profesorjeva gospa Anka Majcen in notarjeva gospa Anica Aščeva v Mariboru. Za delo in trud blage gospe niso nič računale, za kar se njima trbonjski fantje prav prisrčno zahvaljujemo. Bog plati stoterno dobrima gospema in vsem, ki so za bandero in zvonove kaj darovali. Bandera je prav krasna in zvonovi prav lepo pojo. Trbonjski fantje.

Zreče. Posetnik Franc Verčnik in dva sina so v gozdu prežagovali smreke. Pri tem se je en ploh začel plaziti po strmini proti ocetu. Ta se je odmaknil, da nevarnemu plazilcu naredi prosto pot. Pa mož je nešrečno padel in z glavo udaril na kamen. Padec mu je nepričakovano prerezel nit življenja. Bil je spoštovana osebnost in občinski odbornik. Svetila mu večna luč!

Mal Nedelja. K zadnjemu dopisu o dr. Razlagovi stolnici je pristaviti, da je ista preložena na dan 1. avgusta. Tudi nastop Glasbene Matice izostane in jo bodo nadomestili poleg domačih moči pevci iz Ptuja in Ljutomerja. Dr. Jakob Razlag, zasluži v svojem rojstnem kraju skromen spomenik, kot mladosten pesnik nekaterih zelo priljubljenih pesmi, kakor: Bodl zdrava, domovina, Od Urala, Mati ziblje, Jaz vem za deželo), zbiratelj in založnik najbolj razširjene «Pesmarice», plodovit pisatelj juridično-strokovnih in nekaterih leposlovnih pisipov, navdušen bučar naroda ob času taborov, deželnih in državnih poslanec in nekaj časa deželnih glavar na Kranjskem.

Dobrni pri Celju. Dne 7. t. m. je udarila strela v gospodarsko poslopje Franca Pinter v Zavrh pri Dobrni. Bilo je takole ob pol 5. uri popoldne, ko je bila strašna huda ura nad okolico Zavrh. Gospodar sam in njegov sin sta ravno kromo pripeljala domov. Ker je bil Franc Pinter čisto moker se je šel v sobo preoblečti, sin Jožef Pinter pa je pred hlevom malo postal, nakar je strela udarila v gospodarsko poslopje ter šla za krajem strehe. Poslopje se je takoj vnelo, sin Jožef je pa od strele omamnen padel. Sam gospodar to vidi, hitro gre, ter začne tresti sina, vendar se posreči, da ga iz omedelvice zbudi. Živino so rešili, drugo je zgorelo. Škoda je za žito. Gospodar Pinter je bil veren katolički mož ter občinski odbornik, že nad 20 let naročnik »Slov. Gospodarja«. Prosi se, da se mu pomaga, in sicer dobrnski občani ter župljani. Najbolj hudo je za njega, ker ni bil nič zavarovan.

Celje okolica. Škoda, da ni prišla 13. t. m. ob prilikl povodnji ista komisija, ki je določila prostor za stavbo nove okoliške šole, da bi se na licu mesta prepričala, kako neprimeren prostor so določili za novo šolo. Včelnih bi se moral gospodje voziti, ako bi hoteli priti do šole, in skozi okna bi morali lezti v notranje prostore. Sicer bodo si pa itak lahko to zavabo vsako leto večkrat privoščili. Ali ni škoda tolikih milijonov, ki jih bo ta stavba požrla, ki bo pa vsako leto parkrat podobna Noetovi barki. Na takšnem prostoru pač nikdo na celem svetu ne zida hiše, najmanj pa šolo. Pa kaj tem ljudem za to, saj ne bodo hodili v to šolo njihovi otroci, saj ne bodo njihovi otroci v nevarnosti, da potonejo, saj ne bo treba njim plačevati.

Frankolovo. Kam pa kaj v nedeljo? Na Frankolovo, kjer se bo obhajal v prostorni farni cerkvi slovensko god sv. Ane, matere M. D. z dvojno službo božjo in s procesijo s sv. Rešnjim Telesom. Popoldne istega dne po večernicah priredi v društvenih prostorih tukajšnje prosvetno društvo pod spremnym vodstvom načelnika Radkota Vrečko igro: »Trije ptički«. Pri procesiji kakor tudi pri igri nastopajo prikrat domači godeci frankolski združeni z maleško občo znano godbeno družbo. Bivši cerkveni pevski zbor, na katerega nikoli ne more cela fara pozabiti in ki nas je tako dolgo s svojimi lepimi, jako prijetnimi glasovi bodisi v cerkvi, bodisi na odru razveseljeval, bode pod izvrstnim moškim vodstvom pri igri zopet nastopil in nas v veselo razpoloženje pravil. Cestilci sv. Ane in prijetljivi dobre nedeljske zabave in res krasne petje, prisrčno povabljeni.

Pameč. Čestilcem sv. Ane se naznana, da se vrši letosni glavni shod pri sv. Ane v Pamečah v nedeljo, 25. julija in v pondeljek 26. julija. V nedeljo rana služba božja ob 7. uri, pozna s procesijo ob 10. uri v pondeljek je začetek ob 7. uri, glavno opravilo ob 9. uri. Več sv. maš. Hrib sv. Ane — čez 700 m visok — nudi obiskovalcu prijetljiv narave tudi lep razgled daleč okrog. Skrb za telesno okreplilo je prevzel vsled dobre postrežbe daleč okrog znani gostilničar g. Ivan Vrhnjak iz Pameč. Pri sv. Ane se še obhaja lepa nedelja 1. avgusta, sv. Joahim 22. avgusta in šmihelska nedelja.

Sv. Jurij ob. juž. žel. Tukaj je obhajal dne 11. julija slovensko novo sv. mašo naš rojak č. g. Anton Rataj, sin okoliškega župana Jožefa Rataj. Kljub slabemu vremenu se je zbral v cerkvi veliko domačih in tujih ljudi. Posebno lepo je bilo pri tej novi sv. maši, kar dela čast celi župniji in kar se redko kje zgodi, da so bili navzoči štirje najmlajši duhovniki rojaki šentjurške župnije: č. g. Rataj je maševal, in č. g. kaplani Solinc, Guzej in Cater, ki so tudi še pred par leti služili prvo sv. mašo, so pa stregli pri sv. maši novomašniku; nekdanji katehet vseh štirih gospodov, č. g.

Ferd. Zgank, sedaj župnik pri sv. Kunigundi na Pohorju, je pa pridigoval. — Bog daj, da bi šentjurška župnija tudi v bodočnosti vzgojila mnogo mladeničev, ki se bodo posvetili duhovskemu stanu.

Rogaška Slatina. Pretekli teden v torek, 13. julija, je po težki bolezni umrl ugleden posestnik na Malih Rodnah g. Andrej Debelak, brat pokojnega ravnatelja pošte in brzojava v Sloveniji dr. Janka Debelaka. Pogreb se je vršil v četrtek ob obilni udeležbi sorodnikov, prijateljev, znancev in župljancov. Zalujemo za dobrim družinskim očetom, poštenjakom in odločno krščanskim možem. N. v m. p. — V Zumrovi hiši med Slatino in sv. Križem je otvoril g. Josip Novak novo pekarno. Odjemalci so zadovoljni z njegovim pecivom. Eno celo leto nas je po svoji dragi volji oskrboval s kruhom en sam pek, zato novo pekarno z veseljem pozdravljamo. — Zdravilišče so do zadnjega kotička napolnili gostje iz cele naše države, iz Avstrije in Madžarske. — Snuje se krajevna organizacija Zvezne vojakov iz svetovne vojne, ki si stavila v prvi vrsti častno nalogo, da postavi v vojni padlim vojakom časten spomenik pri nadžupni cerkvi sv. Križa. — Dne 15. avgusta se vrši na Slatini tombola za namene vseh dobrodelnih ustanov pri sv. Križu, na kar že zdaj opozarjam vse, ki so pripravljeni darovati dobitke in prodajati karte, da bo prireditve gmotno uspela.

Kostrivnica. V nedeljo, 25. julija obhajamo tukaj lepo nedeljo, ki bo res lepa, ko nam Bog nakloni količaj lepo vreme. Zupninska cerkev je vsa prenovljena znotraj in zunaj. Na njeni oplenjavi je delalo kar osem vrst obrtnikov skozi dva meseca. Presbiterij je krasno fresko poslikal akademični slikar Fras. V soboto zvečer pridejo počastit poljsko Mater božjo romarji iz Crne Gore, ki bodo imeli svojo pobožnost v nedeljo zjutraj, ob 10. uri pa bo veleč gospod konz. svet. Franc Korošec, slovensko blagoslovil novo slikarijo, novo zastavo mladeničke Marijine družbe in Orlov, dve banderi, ena III. reda, druga Srca Jezusovega in poljske Matere božje, baldahin, altarni in prižnični antependij. Nato bo slovenska procesija, pridiga, služba božja, darovanje, ob kateri priliki si lahko vsakdo načančeje ogleda novo poslikani presbiterij, na koncu pa zahvalna pesem za srečno dovršitev velikega dela. Sosedje, ljubitelji poljske Matere božje, v nedeljo vsi na lepo slovesnost v Kostrivnico.

Kozje. Ker je spomenik padlih vojakov po blagoslovitvi, to je dne 11. julija izročen v oskrbo občini, vsled tega si dovoljuje izreči podpisano županstvo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so pri blagoslovitvi sodelovali, zlasti pa prevzv. škofu dr. Karlinu za izvršeno blagoslovitev in govor, častiti duhovščini, pevskemu zboru (odsek Citalnice), kakor tudi cerkvenemu pevskemu zboru, ki je v soboto večer spomenik s petjem pozdravil, Gasilnemu društvu in šolarju, ki je v imenu mladine deklamacijo zelo dobro izvršil. Hvala pa tudi vsem onim, ki so k tej zgodovinski slavnosti pripomogli. Zupanstvo trg Kozje, 12. julija 1926. Podlinšek, župan.

Jurklošter. V nedeljo, 25. t. m. bo pri tukajšnji podružnici sv. Trojice fantovska lepa nedelja: sv. maša s pridigo zunaj cerkve in procesija ob 10. uri. Okoličani vabjeni. — Kakor drugod, tako je tudi pri nas neprestanje deževje povzročilo veliko povodenj. Potok Gračnica, ki se steka v Savinjo blizu Rimskih Toplic, je preplavil travnike, povallil žito na njivah, cesto spodjedel na 15 mestih, in odnesel veliko lesa in sena ob bregovih. Plazovi zemlje in kamenja so zasuli cesto na več mestih. Okrajni zastop se je hvalevredno potrudil, da je v enem dnevu cesto za silo popravil in odprl promet. Ljudje še ne pomnijo toliko povodnji. V župni kroniki je pa vpisano: 27. oktobra 1895 je bila v Jurjevem Kloštru velika povodenj. Potok Gračnica je po vnedrem deževju tako narastel, da je voda silila na grajskiščino dvorišče tako na visoko, da je segala do živinskih jasel. Krave in svinje bile so čez noč v župniškem hlevu. — Sedaj pa voda ni tekla po grajskiščinskem dvorišču.

Laški okraj. Nove maše, ki so se letos vršile v našem okraju, ne dajo spati dopisniku »Domovine«. Da smo imeli takrat slabo vreme, hoče spraviti dopisnik v zvezzo s temi slavnostmi. Vprašamo dopisnika, ali so tudi take cerkvene slovesnosti vzrok, da je Donava napravila tako ogromno škodo in da so naliči tudi po krajih, kjer ne prehajajo katoličani. Dopisniku se edijo sline po debeli telici, po teletih, piščancih in klobasah, ker na široko to opisuje. Prav kakor evangelijski farizeji, ki so se pohujševali nad tem, da so pobožne ženske mazilile Gospodove noge. Dopisnik »Domovine« pa naj ne napada lastnih ljudi, ki so tudi darovali in se slovesnosti udeležili. Tudi zadrguro, ki je v Laškem začela obravnavati, napada »Domovino«; sicer od te strani nimamo kaj drugega pričakovati, kot sovraštvo do kmeta. Tako ste delali pred 25 leti in tako še sedaj. Takrat so se slovenski liberalni katolički mož ter občinski odbornik, že nad 20 let naročnik »Slov. Gospodarja«. Prosi se, da se mu pomaga, in sicer dobrnski občani ter župljani. Najbolj hudo je za njega, ker ni bil nič za varovan.

Reklama nekaj velja. Neki kmetič je poslušal predavanje, da je dandanes reklama velikega pomena, pa ni hotel verjeti. Zato je predavatelj vprašal: »Katera jajce mi raje iščemo in jemo: kurja ali purja?« Kmet je seveda odgovoril, da kurja. On ga je dalje vprašal: »Ali so ta jajca kaj različna med seboj?« Priznati je moral, da ne. »Torej vidiš«, ga je poučil, »mi samo zato iščemo in jemo najraje kurja jajca, ker kura tedaj, ko jajce znese, dela s svojim kokodakanjem reklamo, pura pa je tiho! Torej zdaj poznaš veliko moč reklame!«

Nemoderne krave. Maša Milica je bila pri starci mamici na kmetih na počitnicah. Nekoč je priletela domov, rekoč: »Mamica, krava na travniku me je tako neumno gledala! A zakaj?« — »Najbrže zavoljo tvoje rdeče obleke.« — »Oh«, je vdihnila Milica, »saj vem, da moja obleka ni več moderna, a da se tudi krava na to spozna, pa nisem vedela!«

Tatič pred sodnikom. Sodnik: »Zakaj nimate zagovornika, ki bi Vas branil?« — Tatič: »Povsed so me vprašali, če sem kradel denar, pa sem rekel, da le krompir, me pa noben advokat ni hotel zagovarjati!«

Na pošti pri telegraflu. Kmet bi rad telegrafiral. Poštar mu reče: »Vsaka beseda stane 50 para.« Kmet pa mu odvrne: »Torej Vas pa prosim prav lepo, pa gorovite zmenoj vsaj pol ure!«

Najboljši tobak. Sosed je videl, kako je njegov prijatelj tepel svojega sina. »Zakaj pa si ga tako neusmiljeno pretepel?« — »Veš, tako me pa še nihče ni imel za norca, kot ta pobalin. V pipi mi je skrivjal natlačil konjske žime, jaz pa sem bil prepričan, da kadim najboljši jugoslovanski tobak!«

Po otročje. Oče pravi malemu sinčku: »Ti sinček, štorlja Ti je prinesla malo sestrico, ali bi jo rad videl?« — Sinček: »Sestrice ne, pač pa bi štorljko rad videl!«

Oče zapravljenemu sinu: »Veš ljubi sin, jaz bi že plačeval Tvoje dolgove, a kdo bo potem moje?«

Gospodarstvo.

Za odpis davkov vsled povodnji naj narede vsi po podvodnji oškodovani posestniki sami, ali pa naj naredijo županstva za vse svoje občane prijavo na davčno okrajno oblastvo. V tej prijavi naj navedejo imenoma vse posestnike, kateri so oškodovani vsled preobilega dežja in poplav na njivah, travnikih itd. Dobro je, če označi tudi parcele. To vlogo je treba kolegovati s 25 dinarji. V jeseni, ko so predelki že spravljeni, pa morajo naznamnit na davčno okrajno oblastvo količino vseh letosnjih pridelkov in koliko bi bili pridelali, ako bi ne bilo poplave, oziroma dežja. Potrebe tiskovine dobite v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Davčna okrajna oblast v Mariboru razglasila, da je odmera dohodnine in rentnine za davčno leto 1926 za davčne zavezance davčnega okraja Maribor okoliša, Slov. Bistrica in sv. Lenart v Slov. gor. izvršena. Odmerni izkazi se razgrnejo na vposedel davčnim zavezancem od 1. do 15. avgusta 1926 pri davčnem okr. oblastvu v Mariboru, Cyril Metodova ulica 1, II. nadstr., in sicer za davčni okraj Maribor levi breg v sobi št. 72, desni breg v sobi št. 65, za davčni okraj Slov. Bistrica v sobi št. 68, za davčni okraj sv. Lenart v Slov. gor. v sobi št. 70, ter pri pristojnih davčnih uradih. Predpis dohodnine onih zavezancev, ki do vstete dne 30. avgusta 1926 ne vložijo priziva pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postane pravomočen. Prizivi se koljekajo z 20 D. Glede dohodnine se vrčajo davčnim zavezancem še posebna obvestila o predpisani dohodnini s pribitki vred. Davčni zavezanci, katerim bi se iz kateregačkem vzroka ne moglo dostaviti obvestila do 15. avgusta 1926 se lahko zglasijo pri davčnem okr. oblastvu v Mariboru, ki jim vrči obvestilo.

Sejm sv. Jakoba v Žalcu se vrši v soboto, dne 24. julija 1926. Obvestite znance! Pridite na ta kupčijsko vedno živahnji sejm!

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Pravim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.

K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

E 559/26-10.

Dražbeni oklic.

Dne 22. julija 1926 ob desetih bo pri podpisnemu sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: 1. vl. št. 106, 2. vl. št. 109, 3. vl. št. 462, 4. vl. št. 499 k. o. Slov. Bistrica in 5. vl. št. 145 k. o. Gornja Bistrica, obstoječih iz dveh hiš z gospodarskim poslopjem, vrtov, njive, travnika, gozdnih parcel in pritiklino.

Cenilna vrednost: ad 1. 169.860 din., najmanjši ponudek: 87.820 din. 82 para; ad 2. cenilna vrednost 27.220 din., najmanjši ponudek: 18.146 din. 66 para; ad 3. cenilna vrednost 8.358 din., najmanjši ponudek 5.572 din.; ad 4. cenilna vrednost 9.055 din., najmanjši ponudek 6.036 din. 66 para; ad 5. cenilna vrednost 11.622 din. 75 para, najmanjši ponudek 7.748 din. 50 para.

Pritiklina obstoji iz treh vozov, pluga, brane, slamo-reznega stola in raznega gospodarskega orodja.

Najprej se izkličejo posamezni vložki, nato eventualno celo posestvo. Obvelja pa dražba, ki bo ugodnejša.

Okraino sodišče v Slovenski Bistrici,
oddelek II., dne 10. 7. 1926. 966

Novo!

Novo!

Novo!

Vsi k Amerikancu v Celju

GLAVNI TRG (pri farni cerkvi).

Amerikanec izdeluje sam, zato prodaja:
odeje (koutre) od din. 140.— naprej
štofaste moške obleke od din. 400.— naprej
štofaste fantovske obleke od din. 100.— naprej
cajgaste moške obleke od din. 150.— naprej
cajgaste fantovske obleke od din. 80.— naprej
cajgaste hlače od din. 45.— naprej
moške kape, štofaste, od din. 30.— naprej
belo platno od din. 9.50 naprej
drugi od din. 10.— naprej

— Ostanki po lastni ceni. —

V zalogi velikanska izbira štofov, cajgov, svilenih robcev, predpasnikov, sraje, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic. 952

Ako res hočete šparati in poceni kupiti, potem se preprimate in pridite k

Amerikancu v Celju pri farni cerkvi

Neuničljivo obuvalo

je Suttnerjevo obuvalo
vsak čevlj pristoja kot
umerjen. Izdelano le je
dobrega usnja, upogljivo,
elegantno, moderno in
trajno. Velika izbira mo-
ških in ženskih čevljev,
polučevljiev in sandal.
V velikem ilustrovanem di-
vot-ceniku svetovne tvr-
ke H. Suttner v Ljub-
ljani št. 992 boste našli
mnogo praktičnih potre-
b.

čin, ki Vas bodo zanimala. Dobite ga brezplačno. Naročila
brez vsakega rizika, ker Vas se ne povprašuje takoj zamenja.

Notar dr. Ivo Šorli

uraduje v Slovenski ulici 11
(telefon št. 423).

VOZNI RED

veljaven od 15. maja 1926 (povečan) se dobi v tis-
karni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, ali v
njeni podružnici Aleksandrova cesta 6. Komad po
1.50 din.

VEČ MALIH POSESTEV
okolica Maribor, nakup, najem
če »Marstan«, Maribor, Rotov-
ski trg 4. 950

Brezalkoholna Producija v
Ljubljani, Poljanski nasip št. 10,
predajo vsakemu naročniku Slov.
Gospodarja zanimiv cenik brez-
plačno. Zahtevajte ga takoj; ne
je vam žal! 863

PALMA

Palma pete in podplate je potrebno, da nosite vsaki čas.
Palma ni razkošje, ampak daje elastičen, prijeten hod ter
je trajnejši in cenejši od kože. En poskus in uverjeni bo-
dete, da ni več mogoče imeti čevljev brez Palme. 926

Najbolje in najvarnejše naložite svoj denar
pri

Okrajni posojilnici v Ljutomeru

r. z. z. n. z.

ki obrestuje hranilne vloge najbolje.
Tekoči računi.

Posojila na poroštvo, zastavo in vknjižbo.
Uraduje od 1. maja 1926 vsak delavnik
od 8. do 12. ure.

NIKDAR

več ne menjam, ampak osta-
nem stalen odjemalec za sukno
v veletrgovini

R. Stermecki, Celje

št. 24, kjer se letos prodaja močen melton m. 45
dinarjev, modern ševijot m. 52 dinarjev, fini kam-
garn m. 60 dinarjev, posebno fini in moderni
kamgarni in covercoati 100 do 300 dinarjev. —
Vzorci manufakture se pošljejo v pogled, ilustri-
rani cenik s čez 1000 slikami čez razne domače
potrebščine pa zastonj. — Kdor pride z vla-
kom, dobi nakupu primereno povrnitev vožnje.
Trgovci engro cene!

*Oglas v Slov. Gospodarju
imajo najboljši uspeh!*

Južno-štajerska hranilnica Celje

z lasti hiši Cankarjeva ulica štev. 11, nasproti pošte. — Ustanovljena leta 1839.

sgrejena hranilna vloge več delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po Eolikor
mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hranilnica sama. Za varnos-
vlog žamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šmarje, Žožanji, Vrancje in rezervni za-
bljidi. Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod ugodnimi pogoji. Počne
pojedincu na razpolago.

20-1 APNO 588

vedno avdio in Xagerje, najfinjajo

Trboveljski in Splitski Portland cement

vidno in strešne opake kakor tudi vse druge
stavne potrebščine in cementne izdelke
pripravljajo pa najnikajni čas.

C. Pickel, Koroščeva ulica 39.

Perzori

Najceneje in najbolje se kupijo moški in ženski hlače,
različno moško perilo, belo in rjavo platno, setire in
tote različne obleke itd. pri

IVANU MASTNAK

Celje, Kralja Petra cesta 18.

Manufaktura in lastna izdelevalnica oblek.

Kmetje šmarskega sreza!

Botri in birmanci

V sedajnem težkem času potreba Vam je poseni in živilo
blago, zato pridite samo v stare domače trgovine

Ed. Suppanz v Pristavi.

Novo blago!

Mile kemi

Najlepše molitvenike za birmanske žarline.

Naložite denar le pri

Ljudske posojilnici

v Celju

registrirani zadružni z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4

poleg davkarije (poprej pri »Belem volu«),
kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše
obrestuje. 50

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Posojila po najnižji obrestni meri.

Ustanovljena l. 1839.

Lambret Chiba

klobučarna

Celje, Kralja Petra cesta št. 14

trgovina klobukov in klobučarskih izdelkov. Veliki na-
ga domačih suknih, čevljev. — Popravila pa najnižje
cenah.